

Z ŻYCIA TOWARZYSTWA

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI POLSKIEGO TOWARZYSTWA GEOFIZYCZNEGO W ROKU 2014

Informacje ogólne

W końcu roku 2013 Polskie Towarzystwo Geofizyczne liczyło 345 członków, w tym 14 honorowych. Liczba członków w stosunku do roku 2012 zmniejszyła się o 10 osób. W ubiegłym roku odeszli na zawsze: Wiesława Przedpeńska i Marcin Schmidt, obydwie z Oddziału Warszawskiego.

Struktura organizacyjna, skład osobowy Zarządu Głównego i Komisji Rewizyjnej, wybranych przez Walne Zgromadzenie Członków 28 II 2013 oraz przewodniczący oddziałów są następujące:

Prezes – Alfred Dubicki, wiceprezesi – Danuta Limanówka i Rajmund Przybylak, sekretarz generalny – Jerzy Szkutnicki, skarbnik – Zbigniew Czechowski, członkowie prezydium – Bogusław M. Kaszewski i Urszula Kossowska-Cezak, członkowie Zarządu Głównego – Krystyna Bryś, Mirosław Miętus i Leszek Ośródka. Ponadto Jolanta Krupa-Marchlewska – sekretariat i Janina Warpechowska – główna księgowa.

Główna Komisja Rewizyjna: przewodnicząca – Magdalena Bogucka, członkowie – Krzysztof Fortuniak, Bronisław Głowicki, Eugeniusz Filipiuk i Piotr Ropuszyński.

Sekcja Meteorologii: przewodnicząca – Joanna Wibig.

Oddziały terenowe Towarzystwa

Bałtycki (Gdynia) – przewodniczący Mirosław Miętus, Katowicki – Leszek Ośródka, Krakowski – Danuta Limanówka, Lubelski – Eugeniusz Filipiuk, Łódzki – Krzysztof Fortuniak, Pomorski (Toruń) – Rajmund Przybylak, Poznański – Jerzy Jańczak, Warszawski – Halina Lorenc, Wrocławski – Krystyna Bryś, Fizyki Wnętrza Ziemi i Przestrzeni Okołoziemskiej – Zbigniew Czechowski.

Organ Towarzystwa – kwartalnik *Przegląd Geofizyczny*

Rada Redakcyjna: Marek Grad – przewodniczący, Kazimierz Adamowski, Wojciech Grabowski, Jerzy Jaworski, Andrzej Kijko, Witold Krajewski, Jacek Majorowicz, Mieczysław Ostojski, Maciej Sadowski.

Członkowie Honorowi Rady Redakcyjnej: Czesław Druet, Krzysztof Haman, Jerzy Jaworski, Józef Lityński (Montreal), Zdzisław Mikulski, Janusz Paszyński, Roman Teisseyre.

Komitet Redakcyjny: Zdzisław Mikulski – honorowy redaktor naczelny, Ewa Bogdanowicz – redaktor naczelna i redaktor statystyczny, Urszula Kossowska-Cezak – sekretarz naukowy i redaktor językowy, Marek Grad, Janusz Borkowski i Janina Trepieńska – redaktorzy działów, Michał Osowiec – sekretarz redakcji.

W ocenie czasopism wyspecjalizowanych według punktacji Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego *Przegląd Geofizyczny* zachowuje ciągle 3 punkty w grupie B czasopism. Trudno ustalić przyczynę niskiej punktacji. Oczekujemy na nowe zasady punktowania czasopism. Dotychczasowe zasady były mocno krytykowane m.in. podczas Kongresu Towarzystw Naukowych. Wprowadzono możliwość publikacji w *Przeglądzie Geofizycznym* w językach kongresowych oraz możliwość cedowania praw autorskich na rzecz redakcji *Przeglądu Geofizycznego*, w celu m.in. publikowania integralnych tekstów artykułów na stronie internetowej PTGeof.

W roku 2014 ukazały się zeszyty 1–2/2014 i 3–4/2014.

Podstawowe formy działania

W okresie sprawozdawczym odbyło się Zebranie Plenarne z udziałem przewodniczących oddziałów oraz 3 zebrania prezydium Zarządu Głównego, które miały charakter rozszerzony. Brali w nich udział przedstawiciele Komitetu Redakcyjnego wraz Przewodniczącym Rady Redakcyjnej Markiem Gradem.

Towarzystwo realizowało, zgodnie ze statutem, główne cele swojej działalności. Kontynuowano wydawanie czasopisma *Przegląd Geofizyczny*. Zorganizowano 1 konferencję naukową oraz 32 seminaria. Znaczną rolę w zakresie popularyzacji wiedzy i zacieśnienia więzi między strukturami naukowymi odgrywają współpraca z instytucjami naukowymi, przedstawicielami samorządów, młodzieżą szkolną i akademicką oraz środkami masowego przekazu. Członkowie Towarzystwa uczestniczyli, z ramienia swoich instytucji, w licznych konferencjach i seminariach zagranicznych. Wielu uczestników wygłosiło referaty lub komunikaty. Była to również okazja do zaprezentowania Towarzystwa i dorobku jego członków na forum międzynarodowym oraz do nawiązania kontaktów organizacyjnych i osobistych z pracownikami nauki z różnych środowisk. Tematyka seminariów zorganizowanych przez Towarzystwo oraz publikacje w naszym kwartalniku lub z afiliacją PTGeof., są dalej wymienione, natomiast wyniki działalności członków Towarzystwa w ramach własnych instytucji można znaleźć w sprawozdaniach oddziałów i aktach Zarządu Głównego.

Sytuacja materialna PTGeof.

Zmiana wysokości składek członkowskich i zwiększenie kwoty, jaką oddziały przekazują na rzecz Zarządu Głównego, poprawiły nieco sytuację finansową Towarzystwa. Za ten wysiłek Zarząd Główny składa serdeczne podziękowania członkom Towarzystwa i zarządom oddziałów. Niemniej sytuacja finansowa jest ciągle bardzo trudna. Podstawowym składnikiem budżetu PTGeof. pozostaje dotacja MNiSW. Dofinansowanie to jest bardzo trudne do uzyskania. W ubiegłym roku otrzymaliśmy dofinansowanie tylko na *Przegląd Geofizyczny*. W dalszym ciągu w wielu oddziałach budzą niepokój zaległości w opłatach składek członkowskich oraz nieregularna prenumerata *Przeglądu Geofizycznego*. W okresie sprawozdawczym nie prowadzono żadnej działalności gospodarczej. Wydaje się, że jest to niewykorzystana możliwość poprawy sytuacji finansowej. Zważywszy na trudną sytuację finansową, Zarząd Główny zaleca oddziałom wystosowanie apelu do członków Towarzystwa o regularne wpłaty składek i prenumeratę *Przeglądu Geofizycznego*. Podobnie Zarząd Główny zachęca do podejmowania prac naukowych i ekspertyz na zlecenie innych instytucji.

Działalność Zarządu Głównego i Oddziałów PTGeof.

Zarząd Główny. Zorganizowano Zebranie Plenarne z udziałem przewodniczących oddziałów, przedstawicieli Komitetu Redakcyjnego i Przewodniczącego Rady Redakcyjnej (24 II 2014). Ponadto odbyły się 3 zebrania Prezydium Zarządu. Tematami obrad były:

- 10 III – *Przegląd Geofizyczny*, jego trudności, zakres czynności i struktura osobowa Komitetu Redakcyjnego i Rady Redakcyjnej;
- 10 VI – Zmiany strukturalne i personalne w Komitecie Redakcyjnym i Radzie Redakcyjnej *Przeglądu Geofizycznego*; orientacyjny zakres problematyki konferencji w roku 2015 i założenia programowe do wniosku o dotację MNiSW;
- 16 IX – Ocena sytuacji w redakcji *Przeglądu Geofizycznego*, opracowanie zasad cedowania praw autorskich; ustalenie programów konferencji w roku 2015.

Działalność Zarządu Głównego dotyczyła przede wszystkim organizacji prac w redagowaniu i publikacji *Przeglądu Geofizycznego*, który znajduje się w trudnej sytuacji finansowej i strukturalnej. Większość prac wykonywana jest społecznie, a dotacje nie pokrywają kosztów wydawania. Niska punktacja nie ułatwia uzyskiwania materiałów do druku. Mając to na uwadze, władze Towarzystwa skierowały wysiłek na sprostanie tym trudnościom. Dzięki inicjatywie M. Grada i Z. Czechowskiego dokonano zmiany składu osobowego Rady Redakcyjnej, do której powołano 5 uczonych z zagranicznych ośrodków naukowych. Spełnia to warunek zespołów punktujących czasopisma. Powołano zastępcę redaktora naczelnego – Zbigniewa Czechowskiego oraz sekretarza naukowego czasopisma – Urszulę Kossowską-Cezak. Ponadto utworzono możliwość publikowania artykułów w językach kongresowych, zwiększono zakres informacji o czasopiśmie na stronie internetowej Towarzystwa, opracowano wstępnie informacje dla autorów oraz cesję praw autorskich na rzecz redakcji czasopisma. Jest to przygotowanie do publikacji integralnych tekstów na stronie internetowej. Wprowadzono na stronę internetową historyczne zeszyty *Przeglądu Geofizycznego* od 2008 r. Dokonane zmiany są opisane na stronie internetowej PTGeof. oraz w zeszycie 1-2, 2014 *Przeglądu Geofizycznego*. Reorganizacja była możliwa dzięki dobrej współpracy Zarządu Głównego, przewodniczącego Rady Redakcyjnej i Komitetu Redakcyjnego.

Innym przedmiotem działania Zarządu Głównego było opracowanie programów 2 konferencji pod kątem wniosku o dotacje do MNiSW. Są to konferencje: Oddziału Pomorskiego – *International Conference Polar Climate and Environmental Change in the Last Millennium* i Oddziału Warszawskiego – *Klimat a społeczeństwo i gospodarka*. Opracowano stosowne wnioski, które zaowocowały przyznaniem dotacji na obydwie konferencje.

Należy jeszcze poinformować o bieżącej aktualizacji strony internetowej przez Jolantę Krupę-Marchlewską oraz o uporządkowaniu pomieszczenia biblioteki i zabezpieczeniu jej zbiorów.

Oddział Bałtycki. Stan osobowy oddziału 23 osoby. W miniony roku 3 osoby zrezygnowały z członkostwa z powodu odejścia od aktywności naukowej. Nie przeprowadzono weryfikacji listy członków pod kątem wpłacania składek członkowskich.

Zorganizowano 9 seminariów naukowych o następującej problematyce:

- *Rekonstrukcja zmian paleocyrkulacji wód powierzchniowych rejonu Grzbietu Reykjanes (Atlantyk Północny) w świetle badań diatomologicznych* – Małgorzata Witak, Zakład Geologii Morza IO UG;
- *Zastosowanie numerycznego modelowania do oceny zasobów energetycznych wiatru na Wybrzeżu* – Bartosz Czerniecki, IMGW-PIB Warszawa, Centrum Monitoringu Klimatu Polski;
- *Numeryczne prognozowanie pogody – problemy i wyzwania* – Michał Ziemiański, IMGW-PIB, Warszawa, Dział Numerycznych Prognoz Pogody;
- *Światowy Dzień Meteorologii 2014 – Pogoda i klimat: mobilizujemy młodzież. Jaką lekcję powinniśmy wyciągnąć z obserwacji pogody?* – Mirosław Miętus, Katedra Meteorologii i Klimatologii IG UG;
- *Czyste powietrze to dobre życie* – Krystyna Szymańska, Agencja Regionalnego Monitoringu Atmosfery Aglomeracji Gdańskiej;

- *Złodzenie Zatoki Gdańskiej: wczoraj, dziś, jutro* – Marzenna Szto bryn, IMGW-PIB, Gdynia;
- *Zmiany stosunków wodnych w Słowińskim Parku Narodowym i ich wpływ na kształtowanie wybranych siedlisk hydrogenicznych* – Izabella Chłost, Katedra Hydrologii IG UG;
- *Osady tsunami – klucz do przewidzenia przyszłych katastrof?* – Witold Szczuciński, Instytut Geologii UAM;
- *Podwodne obrzeża kontynentów – zadania i działalność Komisji Granic Szelfu Kontynentalnego (ONZ)* – Szymon Uścińowicz, Państwowy Instytut Geologiczny Państwowy Instytut Badawczy Oddział Bałtycki.

W zakresie popularyzacji wiedzy zrealizowano projekt *Zagrożenie obszaru województwa pomorskiego występowaniem ekstremalnych zjawisk pogodowych w konsekwencji spodziewanej zmiany klimatu* jako cykl wykładów o występowaniu pogodowych zjawisk ekstremalnych w woj. pomorskim. Ponadto uczestniczono w Pikniku Naukowym w Gdyni w ramach Bałtyckiego Festiwalu Nauki.

Oddział Bałtycki PTGeof w roku 2014 prowadził aktywną współpracę z innymi stowarzyszeniami naukowymi, takimi jak Gdańskie Towarzystwo Naukowe, Polskie Towarzystwo Geograficzne oraz Sekcja Fizyki Morza Komitetu Badań Morza PAN. Rozwijano nadal współpracę z popularnonaukowym portalem NaukaOKlimacie.pl, prezentującym wiedzę fachową na temat szeroko pojętej zmiany klimatu.

Oddział Katowicki liczy 21 członków, w tym 4 aktywnie działających. Nie podano stanu realizacji składek członkowskich. W oddziale zaistniały problemy organizacyjne; do końca roku 2014 nie przeprowadzono zebrania wyborczego zarządu na lata 2013-2016.

Odbyły się 2 seminaria popularnonaukowe: *Światowy Dzień Meteorologii* (wspólnie z Oddziałem IMGW Kraków) oraz *Światowy Dzień Wody*.

Członkowie oddziału uczestniczyli w przygotowaniach do uruchomienia projektu finansowanego ze środków UE LIFE IP, dotyczącego *Wzmocnienia systemu zarządzania jakością powietrza w Polsce, w szczególności w województwie śląskim*.

Członkowie Oddziału Katowickiego, jako przedstawiciele swych instytucji, uczestniczą w realizacji kilku projektów badawczych; byli również czynnymi uczestnikami konferencji międzynarodowych oraz uczestniczyli w spotkaniach popularnonaukowych z młodzieżą szkolną i akademicką.

Oddział Krakowski liczy 45 członków, tym 4 członków honorowych. Członkowie reprezentują liczne ośrodki naukowe i uczelniane.

Odbyły się 4 spotkania Zarządu Oddziału, na których omawiano sprawy bieżące Towarzystwa. Z okazji LIV Światowego Dnia Meteorologii zorganizowano seminarium naukowe, podczas którego wygłoszono następujące referaty:

- *Meteorologia i klimatologia w zainteresowaniach młodego pokolenia* – Marek Kosowski;
- *Współczesne zmiany klimatu a świadomość ekologiczna studentów* – Agnieszka Ziernicka-Wojtaszek;
- *Z deszczu pod rynnę..., czyli skąd się bierze powódź?* – Judyta Lasek;
- *Niebezpieczne zjawiska pogodowe w południowej Polsce w minionym roku* – Marta Mizera.

Organizatorzy w trakcie prowadzonych rozmów i dyskusji wyszli z propozycją powrotu do cyklicznego przedstawiania charakterystyki klimatologicznej i meteorologicznej minionego roku, zarówno w formie corocznej prezentacji w ramach obchodów Światowego Dnia Meteorologii, jak również umieszczanie krótkiej informacji w formie kalendarium na powstającej internetowej stronie oddziału.

Członkowie Towarzystwa brali udział w organizacji konferencji *Turystyka w obliczu zmian klimatu*; uczestniczyli w innych konferencjach, m.in. dotyczącej metod geofizycznych w archeologii.

Publikacje członków Oddziału Krakowskiego w *Przeglądzie Geofizycznym* (2014):

- M. Cebulska, R. Twardosz – *Anomalnie wysokie sezonowe i roczne opady atmosferyczne w Polskich Karpatach i na ich przedpolu (1881-2010)*.

W ramach działalności popularyzatorskiej członkowie Towarzystwa udzielali wywiadów w radiu, prasie, telewizji oraz konsultacji w zakresie nauk geofizycznych, często dla młodzieży szkół średnich. Między innymi w ramach działalności popularyzatorskiej prowadzono na Uniwersytecie Pedagogicznym w Krakowie serię spotkań dotyczących wykorzystania GIS w naukach geograficznych i planowaniu przestrzennym. Owocem spotkań pozostały liczne kontakty z młodymi ludźmi oraz deklaracje przystąpienia do Towarzystwa po zakończeniu studiów.

Członkowie PTGeof. w roku 2014 prowadzili również liczne rozmowy i konsultacje z władzami lokalnymi dotyczącymi problematyki związanej ze zmianami klimatu i zagrożeniami lokalnymi związanymi z występowaniem zjawisk ekstremalnych.

Powstała strona internetowa Oddziału pod adresem www.ptgeof.pl

Oddział Lubelski liczy 27 członków, w tym jeden honorowy. W roku 2014 z członkostwa zrezygnowała jedna osoba. Składki członkowskie i prenumerata zostały uregulowane w 60%.

Zorganizowano 2 seminaria naukowe, w tym jedno z Oddziałem Lubelskim Polskiego Towarzystwa Geograficznego, na których wygłoszono następujące referaty:

- *Rozkład przestrzenny wybranych wskaźników kontynentalizmu klimatu w Europie w latach 1981-2010* – Piotr Bednarczyk, UMCS Lublin;

- *Zmiany klimatu Polski i Europy w ostatnich stuleciach* – Rajmund Przybylak, UMK Toruń.

Publikacja w *Przeglądzie Geofizycznym* (2014):

- A. Krzyżewska – *Przegląd metod wydzielania fal upałów i fal mrozów*.

Członkowie Towarzystwa są autorami 12 publikacji, w wydawnictwach UMCS i zagranicznych. Zwracają uwagę opracowania na potrzeby samorządów lokalnych.

Członkowie Towarzystwa uczestniczyli w 28 konferencjach krajowych i międzynarodowych o różnorodnej tematyce, a w szczególności przeważały zagadnienia z zakresu klimatologii, bioklimatologii i meteorologii.

Ożywioną działalność popularyzatorską prowadzą członkowie Towarzystwa. Współpracują ze lokalnymi środkami masowego przekazu. Wygłosili kilkanaście pogadek popularnonaukowych dla młodzieży szkolnej na temat zjawisk atmosferycznych i obserwacji meteorologicznych, połączonych ze zwiedzaniem obserwatorium meteorologicznego UMCS i stacji meteorologicznej IUNG w Puławach. Organizowane są drzwi otwarte UMCS oraz Dzień Ziemi i Festiwal Nauki.

Oddział Łódzki liczy 22 osoby. W stosunku do roku poprzedniego liczba członków nie uległa zmianie. Wielkim problemem są zaległości w opłatach składek członkowskich i prenumeracie czasopisma. Przewodniczący oddziału jako przyczynę tych trudności dopatruje się w odejściu wielu członków na emeryturę, przy równoczesnym braku naboru młodzieży.

W ramach działalności statutowej oddział zorganizował 4 zebrania naukowe (dwa wspólne z Studentkim Kołem Naukowym Geomonitoring SKNG), na których omawiano sprawy bieżące Towarzystwa oraz wygłoszono następujące referaty:

- *Wstępne wyniki pomiarów ekshalacji gazów z gleb bagiennych na stanowisku Kopytkowo w Biebrzańskim Parku Narodowym* – A. Niewiadomski, W. Tołłoczko;

- *Zastosowanie metody scyntylometrycznej do pomiarów obszarowych charakterystyk turbulentynego strumienia ciepła jawnego w Łodzi* – Mariusz Zieliński;

- *Parametryzacja antropogenicznego strumienia ciepła dla potrzeb mezoskalowych modeli meteorologicznych na podstawie danych satelitarnych oraz przestrzennych GIS* – Lech Gawuć;

- *Katastrofy przyrodnicze – zmiany klimatu, masowe wymieranie, współczesne zagrożenia* – Szymon Wilk.

Oddział obejmuje patronatem młodzież zrzeszoną w SKNG, co jest bardzo cenną inicjatywą. Należałoby oczekiwać przystąpienia młodych naukowców do PTGeof.

Członkowie Towarzystwa uczestniczyli w 3 międzynarodowych konferencjach z zakresu klimatologii dynamicznej i stosowanej.

Oddział Pomorski liczy 39 członków, w tym 1 honorowy. Do Towarzystwa przystąpiła 1 osoba. Członkowie oddziału są rozproszeni terytorialnie na obszarze 4 województw: kujawsko-pomorskiego, mazowieckiego, warmińsko-mazurskiego i wielkopolskiego. Jeden z członków pracuje i mieszka w Londynie. Oddział wykazuje regularność wpłat składek członkowskich. Opłaty uiściło prawie 90% członków. Nie ma żadnych zaległości za lata ubiegłe.

Zorganizowano 5 spotkań naukowych w których wygłoszono następujące referaty:

- *Małe elektrownie wodne w Polsce: historia, stan obecny i perspektywy rozwoju* – Katarzyna Kubiak-Wójcicka, Katedra Hydrologii i Gospodarki Wodnej UMK;
- *Bioróżnorodność i zagrożenia dla Gopła i jego okolic* – Andrzej Sieradzki, Nadgoplański Park Tysiąclecia;
- *Jezioro Gopło – wybrane cechy limnologiczne* – Rajmund Skowron, Katedra Hydrologii i Gospodarki Wodnej UMK;
- *The homogenized Oslo series 1837-2012. Can it solve the early instrumental warm bias?* – Øyvind Nordli, Norweski Instytut Meteorologiczny;
- *Zróżnicowanie temperatury i wilgotności powietrza na obszarze Torunia w 2012 roku* – Joanna Uscka-Kowalkowska, Rajmund Przybylak, Mieczysław Kunz, Rafał Maszewski, Marek Kejna, Andrzej Araźny, Katedra Meteorologii i Klimatologii UMK w Toruniu.

Członkowie oddziału opublikowali 13 artykułów o różnorodnej problematyce w wysoko ocenianych czasopismach, w większości zagranicznych. Uczestniczono w 18 konferencjach, w tym 5 zagranicznych.

Informacje dotyczące działalności Oddziału Pomorskiego PTGeof. są dostępne on-line na stronie elektronicznej (<http://www.kmk.umk.pl/ptgeof-oddzial-pomorski>, na stronie internetowej Katedry Meteorologii i Klimatologii UMK).

Liczne wywiady udzielane rozgłośniom radiowym i telewizyjnym (lokalnym i ogólnopolskim) oraz prasie dotyczące najczęściej nietypowych i ekstremalnych warunków pogodowych lub zjawisk atmosferycznych np. M. Kejna udzielił wywiadu w TVP1 – program „Infoporanek” na temat *Klimatu Torunia*, 30 IV 2014.

Prowadzono wykłady dla dzieci i młodzieży szkolnej z zakresu klimatologii i meteorologii oraz pomiarów. Udostępniano obserwatorium meteorologiczne. Prowadzono zajęcia terenowe dla nauczycieli geografii.

Członkowie oddziału przygotowywali międzynarodową konferencję pt. *International Conference Polar Climate and Environmental Change in the Last Millennium*, która odbędzie się w roku 2015.

Oddział Poznański liczy 27 osób. Liczba członków zmniejszyła się o 2 osoby. Składki i prenumeratę czasopisma uiściło 60% członków.

W ostatnich latach, w związku z likwidacją Oddziału IMGW, gdzie Towarzystwo miało siedzibę, wystąpiły poważne utrudnienia w funkcjonowaniu Oddziału Poznańskiego. Niemniej w roku 2014 nastąpiło znaczne ożywienie działalności.

Zorganizowano 2 wyjazdowe seminaria naukowe. Na seminarium naukowym w Kiekrzu, gdzie odbyła się Debata Ekologiczna, przedstawiono referat: *Jezioro Kierskie – walory i zagrożenia* – Ryszard Sziwa.

We współpracy z Uniwersytetem Przyrodniczym zorganizowano sesję wyjazdową w Rzecinie na Stacji Badawczej Katedry Meteorologii Uniwersytetu Przyrodniczego, połączoną ze zwiedzaniem obiektów stacji. Podczas sesji wygłoszono referaty:

- *Emisja N₂O z gleb użytkowanych rolniczo w latach 1960-2009 według metodologii IPCC* – Jędrzej Nyćkowiak;
- *Ocena zmienności strumieni metanu metodą kowariancji wirów na torfowisku w Rzecinie* – Natalia Kowalska.

Pomimo trudnej sytuacji lokalowej i kadrowej Zarząd Oddziału planuje ożywić działalność w następnych latach.

Oddział Warszawski liczy 47 członków, w tym 6 honorowych. W minionym roku liczba członków zmniejszyła się o 4 osoby. Na zawsze odeszli: Wiesława Przedpeńska – członek honorowy i Marcin Schmidt.

Zorganizowano 2 seminaria naukowe z okazji LIV Dnia Meteorologii i XXI Światowego Dnia Wody, podczas których wygłoszono następujące referaty:

- *Podróże z wodą w tle* – Anna Nadolna, IMGW-PIB;
- *O trąbach powietrznych w Polsce* – Mateusz Taszarek, Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu;
- *Techniki numerycznego modelowania do lokalnego rozpoznawania pola wiatru* – Bartosz Czarniecki, IMGW-PIB;
- *Historia powstania stowarzyszenia, metody pracy i uzyskane wyniki* – Artur Surowiecki, Stowarzyszenie Polscy Łowcy Burz.

Ukazały się 3 artykuły w *Przeglądzie Geofizycznym* (2014):

- Urszula Kossowska-Cezak, Jolanta Wawer – *Zmiany wieloletnie średniej dobowej temperatury powietrza w Warszawie (1947-2012)*;
- Jerzy Szkutnicki, Andrzej Kadłubowski – *Recesja zasilania gruntowego rzek w klimacie tropikalnym*;
- Bogdan Ozga-Zieliński, Jerzy Szkutnicki, Łukasz Chudy – *Krzywa natężenia przepływu a przepływy ekstremalne*.

Przygotowywano program konferencji *Klimat a społeczeństwo i gospodarka*, która odbędzie się w maju 2015.

Członkowie Oddziału Warszawskiego biorą udział w pracach redakcyjnych kwartalnika *Przegląd Geofizyczny*. Ewa Bogdanowicz jest redaktorem naczelnym i statystycznym *Przeglądu Geofizycznego*, Urszula Kossowska-Cezak jest sekretarzem naukowym, współredaguje kwartalnik i jest redaktorem językowym, a Michał Osowiec przygotowuje jego skład do druku i zapewnia dystrybucję wewnętrzną do Oddziałów Towarzystwa. Dostarczanie kwartalnika do dystrybutorów (*Ruch, Kolporter, Garmond*) jest wykonywane społecznie przez członków Towarzystwa.

Pełniono opiekę nad grobami zasłużonych geofizyków: Władysława Gorczyńskiego, Romualda Gumińskiego, Romualda Mereckiego i Wacława Wiszniewskiego.

Oddział Wrocławski. Na koniec roku sprawozdawczego oddział liczył 48 osób, w tym 2 członków honorowych. Członkowie oddziału wywodzą się z Uniwersytetu Przyrodniczego, Uniwersytetu Wrocławskiego, Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej – PIB oraz Instytutu Geologicznego.

Zorganizowano 5 seminariów naukowych, na których wygłoszono następujące referaty:

- *Współczesne zmiany wybranych wskaźników agroklimatologicznych – wykorzystanie funkcji lokalnych analiz rastrowych* – Maciej Kryza, Mariusz Szymanowski; Marek Błaś, Krzysztof Mięgiła, Małgorzata Werner, Mieczysław Sobik, Uniwersytet Wrocławski;
- *Jak pani Odra rządy we Wrocławiu sprawowała w czasie ostatnich 160 tysięcy lat?* – Janusz Badura, Państwowy Instytut Geologiczny – PIB, Olgierd Jamroz, Uniwersytet Przyrodniczy;
- *Rola oceanów w systemie klimatycznym* – Krystyna Bryś – Uniwersytet Przyrodniczy;
- *Współczesne ruchy skorupy ziemskiej rejestrowane w Obserwatorium Geofizycznym Instytutu Geofizyki PAN w Książu* – Marek Kaczorowski – Centrum Badań Kosmicznych PAN;
- *Wpływ aktywności Słońca na klimat* – Paweł Rudawy – Instytut Astronomiczny, Uniwersytet Wrocławski.

Członkowie oddziału prowadzili akcję pomocy nauczycielom szkół różnych stopni i typów w realizacji programu nauczania geografii oraz ochrony środowiska, w części dotyczącej zagadnień meteorologicznych, klimatologicznych oraz hydrologicznych. Odczyty odbywały się również na terenie placówek Uniwersytetu Przyrodniczego, Uniwersytetu Wrocławskiego oraz Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej. Prelekcje połączone były ze zwiedzaniem wymienionych instytucji i prezentacją badań z zakresu meteorologii, klimatologii, agrometeorologii oraz ochrony środowiska.

Zaangażowano studentów z Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu zrzeszonych w Kole Naukowym Hydrologów i Hydrotechników do udziału w prelekcjach członków PTGeof.

Zorganizowano wycieczkę naukową do elektrowni wodnej w Lubachowie na Bystrzycy oraz do Obserwatorium Geofizycznego IG PAN w Książu.

Oddział Fizyki Wnętrza Ziemi i Przestrzeni Okołoziemskiej. Stan osobowy oddziału – 46 osób, w tym jeden członek honorowy. Zwraca uwagę regularność opłacania składek członkowskich.

Zorganizowano konferencję *Polska Narodowa Komisja Roku Polarnego 1932/1933: Wyprawa na Wyspę Niedźwiedzią*, podczas której wygłoszono następujące referaty:

- *Pierwsza Polska Wyprawa Polarna na Wyspę Niedźwiedzią (1932-1933)* – Sławomir Maj;
- *Zimowanie na Wyspie Niedźwiedziej – eksplozja polskich badań polarnych* – Marek Górski;
- *Pomiary meteorologiczne na Wyspie Niedźwiedziej* – Janusz Borkowski;
- *Badania elektryczności atmosfery w czasie Polskiej Wyprawy Polarnej na Wyspę Niedźwiedzią 1932/33* – Marek Kubicki;
- *Badania magnetyczne na Wyspie Niedźwiedziej* – Tomasz Ernst.

Konferencję zorganizowano w ramach własnych środków we współpracy z Instytutem Geofizyki PAN. Konferencja cieszyła się dużym zainteresowaniem. Uczestniczyło w niej 30 osób.

Członkowie Towarzystwa są autorami 3 publikacji w *Przeglądzie Geofizycznym* (2014, z. 3-4:

- S. Maj – *Pierwsza polska wyprawa polarna na Wyspę Niedźwiedzią (1932-1933)*,
- A. Dziembowska, R. Teisseyre, M. Wernik – *Bożenna Gadomska (1931-2011)*,
- A. Dziembowska – *Cztery lata serii wydawniczej GeoPlanet: Earth and Planetary Sciences Series*. Ponadto członkowie Towarzystwa publikowali w *Geoplanet Springer*.

Członkowie OFWZiPO uczestniczyli w konferencjach międzynarodowych, w Pikniku Naukowym Radia Bis w Warszawie. W Instytucie Geofizyki, Instytucie Fizyki UW oraz Centrum Badań Kosmicznych PAN odbyło się kilka otwartych prelekcji w czasie wrześniowego Festiwalu Nauki z aktywnym udziałem członków naszego Oddziału. Kontynuowana jest również ważna akcja „Geofizyka w szkole”, w ramach której nasi członkowie prowadzą lekcje w szkołach.

Sekcji Meteorologii PTGeof. liczy 50 członków rozproszonych w oddziałach terenowych PTGeof. i jest członkiem European Meteorological Society (EMS). Przewodnicząca sekcji, Joanna Wibig jest jednocześnie członkiem Zarządu EMS.

W bieżącym roku odbyła się *X European Conference on Applied Climatology* w Pradze. Uczestniczyło w niej 11 uczestników z Polski, w tym 8 członków sekcji. Wygłosili oni 5 referatów i przedstawili 4 poster. W tegorocznych zeszytach *Meteorologische Zeitschrift* ukazało się 5 artykułów autorów – członków PTGeof., będących pokłosiem poprzedniej, *IX European Conference on Applied Climatology*, która odbyła się we wrześniu 2012 roku w Łodzi.

Podsumowanie

Praca Polskiego Towarzystwa Geofizycznego jest kontynuacją wskazań Walnego Zgromadzenia z 28 II 2013.

Jako duże osiągnięcie należy uznać zorganizowanie przez oddziały 32 seminariów naukowych. Referaty wygłoszone podczas tych seminariów są wyeksponowane w tym sprawozdaniu, jako ewentualny materiał do publikacji w *Przeglądzie Geofizycznym*. Szczególnym osiągnięciem jest zorganizowanie przez Oddział Fizyki Wnętrza Ziemi i Przestrzeni Okołoziemskiej konferencji *Polska Narodowa Komisja Roku Polarnego 1932/1933: Wyprawa na Wyspę Niedźwiedzią*. Konferencja została zorganizowana z własnych środków we współpracy z Instytutem Geofizyki PAN.

Dzięki dobrej współpracy Zarządu Głównego z Komitetem Redakcyjnym i Przewodniczącym Rady Redakcyjnej dokonano korzystnych zmian organizacyjnych w procesie wydawniczym *Przeglądu*

Geofizycznego. Wprowadzono do Rady Redakcyjnej 5 uczonych z zagranicznych ośrodków naukowych, co powinno skutkować podniesieniem punktacji czasopisma. Podjęto starania o zwiększenie napływu materiałów do publikacji. Opracowano zasady cedowania praw autorskich na rzecz redakcji, co jest jednym z etapów publikowania czasopisma w postaci elektronicznej. Wprowadzono na stronę internetową zeszyty historyczne *Przeglądu Geofizycznego* od 2008 r.

Wzbogaciła się istotnie strona internetowa Towarzystwa.

Dobra współpraca Zarządu Głównego z Oddziałem Pomorskim i Warszawskim zaowocowała uzyskaniem dotacji MNiSW na organizację 2 konferencji w roku 2015.

Biblioteka Towarzystwa została uporządkowana, a jej zbiory są zabezpieczone. Warunki, w jakich się ona znajduje, można traktować jako magazyn książek. Niemniej jest powszechnie dostępna, a katalog elektroniczny zamieszczony na stronie internetowej ułatwia korzystanie z księgozbioru.

Zarząd Główny zwraca się z apelem do zarządów oddziałów o zachęcanie referentów seminariów oddziałowych do publikowania ich materiałów w *Przeglądzie Geofizycznym*. Zarząd apeluje również o wzmoczenie wysiłku w celu naboru młodzieży do Towarzystwa, które wyraźnie się starzeje. Ważnym warunkiem naszej dobrej pracy jest zacieśnienie więzi oddziałów z Zarządem Głównym i wykorzystywanie strony internetowej, gdzie usiłujemy informować o podjętych działaniach, seminariach, problemach badawczych oraz o ewentualnych trudnościach.

Jerzy Szkutnicki